

UCHWAŁA NR XLIV/204/2017

RADY POWIATU W BIAŁOGARDZIE

z dnia 27 grudnia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868) i art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Powiatu w Białogardzie uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Białogardzie.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Henryk Budzyła

RADCA PRAWNY

Małgorzata Kasprzak

Załącznik
do Uchwały Nr XLIV/204/2017
Rady Powiatu w Białogardzie
z dnia 27 grudnia 2017r.

***POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE BIAŁOGARDZKIM
NA LATA 2017-2020***

Białogard 2017r.

Spis treści:

Wstęp

I. Podstawa prawna.....	str.4-5
II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	str.5-7
III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Białogardzkiego	str.8-10
IV. Zadania własne oraz zadania z zakresu administracji rządowej Powiatu Białogardzkiego.....	str.10
V. Oddziaływania korekcyjno- edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.....	str.11-12
VI. Założenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	str.12
VII. Zasoby Powiatu Białogardzkiego.....	str. 13
VIII. Misja i cele Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	str.14
IX. Zagrożenia w realizacji działań zawartych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	str.14
X. Realizatorzy działań zawartych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	str.15
XI. Źródła finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	str.15-16
XI. Monitoring realizacji Programu.....	str. 16

WSTĘP

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. (Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie -t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1390).

Badanie zjawiska przemocy w rodzinie jest niezwykle złożonym procesem, ze względu na wiele czynników, zarówno kulturowych jak i społecznych, które często nie pozwalają na ujawnienie informacji o trudnej sytuacji danej rodziny na zewnątrz. Doświadczanie przemocy od osób bliskich wywołuje wiele strategii radzenia sobie w sytuacjach stałego napięcia i przeżywanego przez ofiary przemocy permanentnego stresu. Te strategie są uwarunkowane psychologicznymi mechanizmami, uruchamianymi przez ofiary, które w odpowiedzi na działania sprawców często usprawiedliwiają ich, szukają winy w sobie i rodzinie. Bardzo często proces przemocy staje się problemem tzw. czterech ścian, a doświadczanie kolejnych krzywd i wszelkie zjawiska z tym związane przybierają cykliczny charakter, są długotrwałe i nie ujawniane przez wiele lat.

W niektórych środowiskach przemoc względem najbliższych jest czymś funkcjonującym na porządku dziennym, czymś o czym głośno się nie rozmawia, jednak każdy wie, że ma miejsce. Istnieje bowiem takie przekonanie, że problemy rodzinne nie powinny wykraczać poza ściany domu.

Społeczeństwo często aprobuje przemoc domową, nie reaguje na akty brutalności, które dotyczą ich bliskich, czy otoczenia. Co sprawia, że sprawcy utwierdzają się w przekonaniu o swojej bezkarności?

Trudno jest udowodnić i uwierzyć w „zniszczenia”, które powoduje w człowieku przemoc psychiczna, ekonomiczna, czy seksualna, lecz są to „zniszczenia” ogromne, których niejednokrotnie nie widać na pierwszy rzut oka, a zostawiają ślad do końca życia. Dlatego tak istotne jest współdziałanie wszystkich służb powołanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ich wrażliwość, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności. Bardzo istotną sprawą jest także zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy zarówno dla osób, które doznają przemocy, w szczególności dzieci, jak i dla osób, które stosują przemoc wobec

swoich bliskich a także dla pracowników instytucji, którzy zajmują się tym problemem.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 jest odpowiedzią na zapisy Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która dokładnie określa zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 wspomnianej ustawy do zadań własnych samorządu powiatowego należy: „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie” a także opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym.

Najważniejszym celem wprowadzenia i realizacji Programu jest zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie a także działania profilaktyczne mające na celu przekazanie kompleksowej wiedzy o problemie przemocy.

Program obejmuje swoimi działaniami teren Powiatu Białogardzkiego i będzie realizowany w latach 2017-2020.

Program został przygotowany przez Zespół ds. Opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2017-2020 powołany przez Zarząd Powiatu w Białogardzie Uchwałą Nr 21/2017 z dnia 9 marca 2017 roku.

I. Podstawa prawna.

Działania ujęte w niniejszym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020 zwanego dalej Programem realizowane będą w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz. 1390),
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 poz. 487),
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017r., 1769) – art. 1-4, 7-8, 15-17, 36, 70-72,
- 4) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r., Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2017r., poz. 682),

- 5) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 2017r., poz. 1904),
- 6) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 - Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29.04.2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P. z 2014r., poz. 445).

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest specyficzną kategorią czynów zabronionych przez prawo, o niezwykle wysokim stopniu społecznej szkodliwości. Jest zjawiskiem częstszym niż przemoc, na jaką jest się narażonym w miejscach publicznych. Sprawcą jest osoba najbliższa ofierze, a dom- w normalnym stanie rzeczy – postrzegany jako schronienie, staje się dla ofiar miejscem, w którym przez wiele lat dochodzi często do okrutnych aktów przemocy fizycznej, emocjonalnej i seksualnej.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

1. Jest intencjonalna. Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. Siły są nierównomierne. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.
3. Narusza prawa i dobra osobiste. Sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. Powoduje cierpienie i ból. Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc może przybierać różną postać. Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- Przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
- Przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie groźb, itp.

- Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.
- Przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

W toku badań dotyczących przemocy domowej zauważono, że przemoc przebiega według pewnego schematu.

Wyróżnia się trzy fazy cyklu przemocy w rodzinie:

1. Faza narastania napięcia - w tej fazie sprawca jest napięty i stale poirytowany. Każdy drobiazg wywołuje jego złość, często robi awanturę, może zacząć więcej pić, przyjmować narkotyki lub inne substancje zmieniające świadomość. Może poniżać ofiarę, poprawiając swoje samopoczucie. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem. Ofiara stara się jakoś opanować sytuację - uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się ze wszystkich obowiązków. Często przeprosza sprawcę. Ciągłe zastanawia się nad tym, co może zrobić, aby poprawić mu humor, uczynić go szczęśliwym i powstrzymać przed wyrządzeniem krzywdy. Niektóre ofiary w tej fazie mają różne dolegliwości fizyczne, jak bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utratę apetytu. Inne wpadają w apatię, tracą energię do życia, lub stają się niespokojne i pobudliwe nerwowo. Jest to wynik narastania napięcia, które po pewnym czasie staje się nie do zniesienia.

Zdarza się, że ofiara wywołuje w końcu awanturę, żeby "mieć to już za sobą".

2. Faza gwałtownej przemocy - w tej fazie sprawca staje się gwałtowny. Wpada w szał i wyładowuje się. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, np. lekkie opóźnienie posiłku. Skutki użytej przemocy mogą być różne - podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, śmierć. Ofiara stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie. Zazwyczaj, niezależnie od tego jak bardzo się stara, wściekłość sprawcy narasta coraz bardziej. Czuje się bezradna, bo ani przekonywanie sprawcy, ani bycie miłą/miłym, ani unikanie, ani bierne poddawanie się mu nie pomaga i nie łagodzi jego gniewu. Po zakończeniu wybuchu przemocy, ofiara jest w stanie szoku. Nie może uwierzyć, że to się na prawdę stało. Odczuwa wstyd i przerażenie. Jest oszołomiona. Staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

3. Faza miodowego miesiąca - gdy sprawca wyładował już swoją złość i wie że posunął się za daleko nagle staje się inną osobą. Szczerze żałuje tego, co zrobił, okazuje skruchę i obiecuje, że to się nigdy nie powtórzy. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie dla tego, co zrobił i przekonuje ofiarę, że to był jednorazowy, wyjątkowy incydent, który już się nigdy nie zdarzy. Sprawca okazuje ciepło i miłość. Staje się znowu podobny do tego, jaki był na początku znajomości. Zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Rozmawia z ofiarą, dzieli się swoimi przeżyciami, obiecuje, że nigdy już jej nie skrzywdzi, dba o ofiarę. Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para. Ofiara zaczyna wierzyć w to, że partner/partnerka się zmienił/a i że przemoc była jedynie incydentem. Czuje się kochana, myśli, że jest dla niego ważna i znowu go kocha. Spełniają się jej marzenia o cudownej miłości, odczuwa bliskość i zespolenie z partnerem/partnerką. Życie we dwoje wydaje się piękne i pełne nadziei. Ale faza miodowego miesiąca przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia. Zatrzymuje ona ofiarę w cyklu przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie ze sobą faza miodowego miesiąca jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu jest zazwyczaj gwałtowniejsza.

Ofiary przemocy poddawane są zjawisku tzw. „prania mózgu” w wyniku, którego przestają być aktywne, stają się wycofane i rezygnują z podejmowania zadań. Uważają się za niemądre, niewykwalifikowane, bezużyteczne. Bardzo łatwo poddać je manipulacji i sugestii.

Ofiary przemocy nie korzystają z pomocy ponieważ:

- odczuwają lęk przed zemstą ze strony sprawcy,
- odczuwają wstyd i upokorzenie,
- są zależne finansowo od sprawcy,
- utraciły wiarę w pomoc.

(źródło: Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie wyd. IPZ, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”).

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Białogardzkiego

Dane statystyczne Policji z przeprowadzonych interwencji domowych w związku z zaistnieniem przemocy w latach 2012 - 2016.

Tabela nr 1.

Dane statystyczne za lata 2012-2016						
Interwencje domowe	Lata:	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
	Ogółem	309	1492	1304	995	1015
	W tym Niebieska Karta	27	86	102	104	138
Ofiary przemocy	Kobiety	20	81	47	100	128
	Mężczyźni	2	6	18	4	8
	Małoletni	15	17	32	43	19
Sprawcy przemocy	Kobiety	4	12	11	7	7
	Mężczyźni	23	74	91	97	131
	Małoletni	1	0	0	0	0

Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta w ośrodkach pomocy społecznej
w Powiecie Białogardzkim w latach 2012-2016.

Tab. Nr 2.

		2012	2013	2014	2015	2016
MOPS Białogard	Liczba wypełnionych Niebieskich Kart	29	47	76	47	64
MGOPS Karlino	Liczba wypełnionych Niebieskich Kart	6	29	17	27	25
GOPS Białogard	Liczba wypełnionych Niebieskich Kart	13	25	22	28	25
GOPS Tychowo	Liczba wypełnionych Niebieskich Kart	3	8	10	15	17
	Łącznie w Powiecie Białogardzkim	51	109	125	117	131

Z powyższych danych jednoznacznie wynika, że to kobiety oraz dzieci w przeważającej mierze doświadczają przemocy, wzrasta ilość podejmowanych interwencji dotyczących przemocy domowej, jak również liczba założonych niebieskich kart.

Konsekwencje wynikające z takich doświadczeń dotyczą codziennego funkcjonowania tych osób, ich aktywności zawodowej, poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości. Ofiary przemocy często charakteryzują się syndromem wyuczonej bezradności. Powoduje on negatywne zjawiska, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- deficytów poznawczych, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc,
- deficytów motywacyjnych, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację
- deficytów emocjonalnych, które objawiają się stanami apatii, leku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

IV. Zadania własne oraz z zakresu administracji rządowej Powiatu Białogardzkiego wynikające z obowiązujących ustaw.

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia.
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej (hostel).
6. Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
7. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

V. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Jedną z form pomocy udzielanej osobom stosującym przemoc jest realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Realizacja tego programu jest zadaniem zleconym powiatowi z zakresu administracji rządowej. Powiat Białogardzki od 6 lat prowadzi oddziaływania korekcyjno –edukacyjne. Realizatorem programu od roku 2011 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie. W latach 2012-2016 do programu korekcyjno – edukacyjnego przystąpiło 91 sprawców przemocy, ukończyło go 51.

Wszyscy uczestnicy, którzy ukończyli program są objęci monitoringiem efektów jakie przyniosły podjęte działania pomocowe. Monitoring trwa do 3 lat. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej prowadzony jest zgodnie z wytycznymi zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Głównymi celami Programu są:

- Zmiana przekonań, osobistych zapatrywań, norm i wartości osób stosujących przemoc, uznanie przez te osoby własnej odpowiedzialności za swoje zaburzone zachowania wobec rodziny.
- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
- Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia przemocy.

Uczestnicy zajęć korekcyjno – edukacyjnych to osoby stosujące przemoc w rodzinie, które są kierowane przez Policję, Sąd Karny, pracowników ośrodków pomocy społecznej bądź zgłaszają się z własnej woli.

Zawartość merytoryczna zajęć opiera się na trzech elementach:

Edukacja – program dostarcza uczestnikom informacji, które pomagają zrozumieć specyfikę przemocy. Pozwala na konfrontację przekonań, stereotypów oraz postaw, którymi kierują się osoby stosujące przemoc w rodzinie. Uczestnicy otrzymują informacje w jaki sposób ich zachowanie krzywdzi najbliższych, jak niszczy ich wzajemne relacje.

Przygotuje osoby uczestniczące w programie do wzięcia pełnej odpowiedzialności za stosowaną przemoc oraz zapoczątkuje proces zmian w relacjach osobistych.

Rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych – program stwarza okazję do rozpoznania przez uczestników własnego systemu przekonań, postaw i nastawienia emocjonalnego, które powodują, że wybierają przemoc wobec bliskich jako rozwiązanie konfliktu. Uczą się jakie postawy i zachowania są konstruktywną alternatywą dla przemocy.

Zmiany behawioralno – poznawcze uczestnicy otrzymują możliwość ćwiczenia nowych form myślenia, zachowywania się i reagowania. Uczą się skutecznie kontrolować rosnącą agresję, uzyskują informacje w jaki sposób odpowiedzialnie, bez negatywnych emocji podejmować decyzje w sytuacjach konfliktowych i utrzymywać relacje międzyludzkie bez stosowania przemocy.

VI. Założenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020.

1. Poszerzenie wiedzy społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.
3. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
4. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.
5. Upowszechnienie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy dotkniętym przemocą w rodzinie.
6. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
7. Monitorowanie skuteczności działań pomocowych.
8. Praca ze sprawcą przemocy w rodzinie - działania terapeutyczne, korekcyjne oraz edukacyjne.
9. Wzajemna współpraca pomiędzy instytucjami tworzącymi sieć pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, policją, prokuraturą i sądem w zakresie pomocy ofiarom przemocy i przeciwdziałaniu przemocy.
10. Wzmocnienie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

VII. Zasoby Powiatu Białogardzkiego.

W Powiecie Białogardzkim funkcjonują następujące instytucje, które zapobiegają i zwalczają zjawisko przemocy w rodzinie oraz zapewniają ochronę ofiarom przemocy w rodzinie:

1. Komenda Powiatowa Policji w Białogardzie.
2. Prokuratura Rejonowa w Białogardzie.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie.
4. Gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Białogardzkiego.
5. Gminne i miejskie komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Białogardzie.
7. Placówki wsparcia dziennego i świetlice środowiskowe o zasięgu ponadgminnym.
8. Zakłady opieki zdrowotnej.
9. Media lokalne.
10. Związki wyznaniowe i kościoły.
11. Organizacje pozarządowe.
12. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.
13. „Niebieski Pokój” – pomieszczenie do przesłuchań.
14. Centrum Wspierania Rodziny „Dom pod Świerkiem” w Białogardzie.
15. Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem w Białogardzie.
16. Gminne i miejskie zespoły interdyscyplinarne do spraw przemocy w rodzinie
17. Certyfikowany Przyjazny Pokój Przesłuchań
18. SOS Wioska Dziecięca w Karlinie
19. Centrum Integracji Społecznej w Białogardzie
20. Stowarzyszenie „Ten Challenge” oddział Białogard
21. Powiatowy Urząd Pracy w Białogardzie
22. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia w Stanominie
23. Inne organizacje, instytucje i osoby działające na rzecz rodzin doświadczających przemocy.

VIII. Misja i cele Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020.

Program ma przyczynić się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej, dlatego też istotne jest podejmowanie kompleksowych działań adresowanych do ofiar przemocy, edukowanie osób stosujących przemoc, korygując agresywne postawy i zachowania, działania profilaktyczne, podnoszenie kompetencji podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz zwiększenia współpracy między instytucjami. Jego misją jest skuteczna realizacja zadań przez instytucje, służby, jednostki samorządu terytorialnego w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz efektywne wzmacnianie rodzin i mieszkańców powiatu białogardzkiego.

Obszary, cele i kierunki działań związane z realizacją Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2017-2020 w Powiecie Białogardzkim zostały przedstawione w ujęciu tabelarycznym i stanowią załącznik do niniejszego Programu.

IX. Zagrożenia w realizacji działań w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020:

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych (mity, stereotypy).
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.
3. Opór w zintegrowaniu działań różnych instytucji.
4. Alkoholizm (problemy alkoholowe rodzin).
5. Problemy ekonomiczne rodzin.
6. Brak umiejętności rozwiązywania konfliktów.
7. Brak świadomości dotyczącej możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji.
8. Ograniczony dostęp do specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.
9. Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołów interdyscyplinarnych.
10. Brak wiary w skuteczność nowych rozwiązań.

X. Realizatorzy działań zawartych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020.

Zakłada się, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim będzie realizowany w latach 2017-2020.

Działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swojej działalności zajmują się ochroną i wsparciem rodziny. W Powiecie Białogardzkim realizatorami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy są:

1. Starostwo Powiatowe w Białogardzie.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie.
3. Centrum Wspierania Rodziny „Dom pod Świerkiem” w Białogardzie.
4. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Białogardzie.
5. Ośrodki Pomocy Społecznej i Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu Powiatu Białogardzkiego.
6. Komenda Powiatowa Policji w Białogardzie.
7. Sąd.
8. Prokuratura.
9. Szkoły i placówki oświatowe.
10. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Białogardzie.
11. Poradnie ds. uzależnień.
12. Organizacje pozarządowe.
13. Kościoły i związki wyznaniowe.
14. Zakłady opieki zdrowotnej.

XI. Źródła finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020:

1. Środki Powiatu Białogardzkiego.
2. Środki miast i gmin Powiatu Białogardzkiego.

3. Środki z dotacji celowych.

4. Środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego.

XII. Monitoring realizacji Programu.

Monitorowanie jest procesem, mającym na celu zbadanie stanu realizacji Programu. Istotą tego procesu jest ustalenie na ile jego założenia zostały zrealizowane i dalsza praca nad modyfikacją założeń i celów Programu. W zawiązku z tym Program będzie podlegał ewaluacji przez cały okres jego realizacji. Za proces ten będzie odpowiedzialny Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Białogardzie, który jako koordynator niniejszego Programu, po zebraniu danych od realizatorów i partnerów Programu będzie składał Zarządowi Powiatu w Białogardzie raport w terminie do 15 marca każdego roku obowiązywania Programu z zrealizowanych działań w roku poprzednim.

Lp.	Obszar	Cel	Kierunek działań	Adresat	Realizatorzy	Wskaźniki
I	Profilaktyka i edukacja społeczna	Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie.</p> <p>Rodzaje działań:</p> <p>1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.</p> <p>2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, 	Spoleczność lokalna	<p>Zespół ds. opracowania powiatowego programu przeciwdziałania przemocy</p> <p>Ośrodki Pomocy Społecznej Placówki oświatowe, SOWOPR, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników, - liczba lokalnych kampanii społecznych,

			<p>- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,</p> <p>- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,</p> <p>- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doświadczających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc</p> <p>4. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmatżeńskich</p>		
--	--	--	---	--	--

		<p>Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.</p> <p>Rodzaje działań:</p> <p>1. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie</p> <p>2. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małych dzieci w ciąży.</p> <p>Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie</p> <p>Rodzaje działań:</p>	<p>Ośrodki Pomocy Społecznej Placówki oświatowe, SOWOPR, Poradnia Psychologiczne Pedagogiczna, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, Policja</p>	<p>- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba opracowanych programów, - liczba zrealizowanych programów, - liczba uczestników programów - liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba programów, - liczba osób, którym udzielono porady,</p>
--	--	---	--	--

<p>II</p>	<p>Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p>	<p>Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p>	<p>1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie</p> <p>Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy</p> <p>Rodzaje działań:</p> <p>1. Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. 	<p>Powiat Białogardzki</p> <p>SOWOPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe</p>	<p>- liczba opracowanych i realizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.</p> <p>- liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - zakres i rodzaj świadczonych usług przez ww. placówki, - liczba osób</p>
------------------	---	---	---	---	--

		<p>2. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.</p> <p>Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p> <p>Rodzaje działań:</p> <p>1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.</p> <p>2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.</p> <p>Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.</p>		<p>korzystających z oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą.</p> <p>- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych,</p> <p>- liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba osób uczestniczących w zajęciach.</p>
--	--	--	--	--

			<p>Rodzaje działań:</p> <p>1. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.</p> <p>2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie całodobowych miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do</p>	<p>SOWOPR, Powiatowy Urząd Pracy,</p> <p>SOWOPR</p> <p>sądy powszechne, Komenda Policji, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami</p>	<p>Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji.</p> <p>- liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,</p> <p>- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.</p> <p>- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań,</p> <p>- liczba dzieci przesłuchiowanych w przyjaznych pokojach przesłuchań.</p>
--	--	--	--	---	---

		<p>przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p> <p>4. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</p> <p>5. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p> <p>6. Monitoring skuteczności działań pomocowych.</p>	<p>pozarządowymi, SOWOPR</p> <p>CWR, PCPR, Komenda Powiatowa Policji,</p> <p>SOWOPR, organizacje pozarządowe</p> <p>SOWOPR,</p>	<p>- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.</p> <p>- liczba programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, - liczba grup terapeutycznych, - liczba grup wsparcia</p> <p>- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych</p>
--	--	---	---	---

III	Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	<p>Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi.</p> <p>Rodzaje działań:</p> <p>1.Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-educacyjne.</p> <p>2. Przesyłanie zaktualizowanych informatorów z danego powiatu, o których mowa w pkt 3.1.1., właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom</p>	Starostwo Powiatowe	<p>ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc w rodzinie ustała,</p> <p>- corocznie aktualizowanie na stronie internetowej powiatu bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, - liczba informatorów opracowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zawierających dane</p>
-----	---	---	--	---------------------	--

			<p>powiatowych/miejskich Policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku.</p> <p>3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie</p> <p>4. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>		<p>PCPR</p> <p>PCPR</p>	<p>teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>
--	--	--	--	--	-------------------------	---

		<p>5. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do lat 3 po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.</p>	<p>PCPR</p>	<p>coroczne raporty wskazujące: - liczbę podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, - liczbę osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, - liczbę osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. - liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie, liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-</p>
--	--	---	-------------	---

			<p>Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>Rodzaje działań:</p> <p>1. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>	<p>PCPR</p> <p>PCPR</p>		<p>edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego.</p> <p>- liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych, - liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne.</p> <p>- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów</p>
--	--	--	---	-------------------------	--	--

	<p>IV</p> <p>Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>Rodzaje działań:</p> <p>1. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.</p>	<p>Pracownicy służb i przedstawiciele podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>Powiat Białogardzki</p>		<p>psychologiczno-terapeutycznych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie</p> <p>- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.</p>
--	--	---	---	--	--	--

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań własnych powiatu.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

Przygotował:

Zespół ds. opracowania "Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Białogardzkim na lata 2017-2020" w składzie:

1. Anna Kowalczyk - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie,
2. Mirosław Woźniak - Dyrektor Centrum Wspierania Rodziny "Dom pod Świerkiem" w Białogardzie,
3. Ewa Popławska - Naczelnik Wydziału Edukacji Kultury Turystyki i Promocji Starostwa Powiatowego w Białogardzie,
4. Bożena Pantoł – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Białogardzie,
5. Grzegorz Łysiak - Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Białogardzie.